

Forslag

til

Lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) (Adgang til aktindsigt i PETs sager om administrative forhold)

...

§ 2

I lov nr. 604 af 12. juni 2013 om Politiets Efterretningstjeneste (PET) foretages følgende ændring:

2. I § 14, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

”Herudover finder lov om offentlighed i forvaltningen med undtagelse af § 8 anvendelse for Politiets Efterretningstjenestes sager om administrative forhold.”

...

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

...

3. Aktindsigt i Politiets Efterretningstjenestes sager om administrative forhold

3.1. Gældende ret

Det følger af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) § 14, stk. 1, at PETs virksomhed er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen, dog bortset fra § 6, stk. 1, om notatpligten. PETs virksomhed er også undtaget fra persondataloven og fra forvaltningslovens kapitel 4-6 om aktindsigt, partshøring, begrundelse mv.

Bestemmelsen i § 14, stk. 1, indebærer bl.a., at PETs virksomhed er undtaget fra de almindelige regler om aktindsigt hos offentlige forvaltningsmyndigheder, og bestemmelsen skal ses i sammenhæng med reglerne om indsigt i §§ 12 og 13 i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Efter § 12, stk. 1, har en fysisk eller juridisk person ikke ret til indsigt i oplysninger, som PET behandler om vedkommende, eller ret til indsigt i, hvorvidt tjenesten behandler oplysninger om vedkommende. Efter § 12, stk. 2, kan PET dog – hvis særlige hensyn taler for det – give hel eller delvis indsigt i oplysninger som nævnt i stk. 1.

Efter § 13, stk. 1 kan en fysisk eller juridisk person derimod anmode Tilsynet med Efterretningstjenesterne om at undersøge, hvorvidt tjenesten uberettiget behandler oplysninger om den pågældende. Det følger af § 13, stk. 1, at tilsynet skal sikre, at PET ikke uberettiget behandler oplysninger om personen og herefter skal give den pågældende meddelelse herom. Af meddelelsen skal imidlertid alene kunne udledes, at der ikke uberettiget behandles oplysninger om den pågældende. Det skal således ikke fremgå eller kunne udledes, om der ikke behandles eller har været behandlet oplysninger, om der tidligere uberettiget har været behandlet oplysninger, eller om der berettiget behandles oplysninger.

I pkt. 7.2 og 7.3 i de almindelige bemærkninger til loven er der redegjort for de overvejelser, som ligger bag reglerne om indsigt i lovens §§ 12-14.

Der peges i den forbindelse bl.a. på, at hensynet til aktuelle sager om undersøgelser med henblik på at forebygge og opklare forbrydelser taler med betydelig vægt for, at der ikke gives indsigt i efterretningstjenestens oplysninger. Dette hensyn gør sig også gældende i sager, hvor oplysningerne ikke længere skønnes at have interesse for PET, idet en ret til indsigt vil kunne give viden om PETs arbejdsmetoder, samarbejdspartnere, kilder mv. og vil kunne påvirke efterretningstjenestens fremtidige virksomhed i negativ retning. Indsigt i den enkelte sag kan måske forekomme ubetænkelig, men oplysninger fra flere sager vil kunne sammenholdes på en sådan måde, at oplysningerne giver information om f.eks. kilder og arbejdsmetoder.

Der peges desuden på, at også hensynet til udenlandske samarbejdspartnere taler imod en indsigtsret. Samarbejdet med andre landes efterretningstjenester om udveksling af oplysninger bygger således generelt på, at oplysningerne behandles fortroligt. Udenlandske samarbejdspartnere vil blive

tilbageholdende med at give oplysninger til PET, hvis der er risiko for, at modtagne personoplysninger ikke behandles fortroligt. Der henvises i den forbindelse til, at PETs muligheder for i fremtiden at løse sine opgaver vil blive forringet, hvis udenlandske efterretningstjenester begrænser samarbejdet med tjenesten på grund af risiko for, at oplysningerne ikke kan behandles fortroligt.

Endvidere peges på, at hensynet til at beskytte tredjemand taler mod en indsichtsret. Der vil således kunne være knyttet alvorlige skadevirkninger i forhold til en kilde eller lignende, hvis kilden kunne identificeres. Som en afledt virkning heraf ville PETs muligheder for i fremtiden at få personer til at bidrage med oplysninger af interesse for tjenesten kunne blive forringet. Selv om PET ikke skulle give navne på kilder mv. til en person, der søgte indsigt, ville der kunne være risiko for, at kilden kunne identificeres gennem andre oplysninger.

I de almindelige bemærkninger til loven henvises herudover til PETs praksis efter offentlighedsloven, hvor realiteten er, at PET ikke giver indsigt efter offentlighedslovens regler og heller ikke i den forbindelse be- eller afkræfter, at oplysninger om en enkeltperson behandles. PET har kun i ganske særlige tilfælde fraveget denne praksis. Som eneste eksempel er nævnt tilfælde, hvor det ville kunne få alvorlige psykiske skadevirkninger for en person, hvis personen ikke fik oplyst, at vedkommende ikke var registreret hos PET. Under hensyn til, at det reelle forhold således er, at der af hensyn til PETs arbejdsopgaver ikke kan gives indsigt, fandtes det ikke meningsfyldt i lovsform at beskrive retstilstanden således, at der i almindelighed er ret til indsigt.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de hensyn, som begrunder den ordning om indsigt i oplysninger hos PET, som er fastsat i lovens §§ 12-14, er meget tungtvejende og begrunder, at PETs virksomhed i vidt omfang undtages fra de almindelige regler om aktindsigt.

Justitsministeriet finder imidlertid, at hensynene ikke i samme omfang gør sig gældende i forhold til PETs sager om administrative forhold. Disse sager adskiller sig således fra tjenestens øvrige sager ved ikke i samme omfang at indeholde oplysninger, som det vil være nødvendigt at undtage fra aktindsigt henset til de særlige hensyn til fortrolighed, der knytter sig til efterretningstjenestens virksomhed. Hertil kommer, at hensynet til offentlig-

hedens berettigede interesse i at kunne få indsigt i efterretningstjenestens administrative forhold taler for at tillade indsigt i sager om disse forhold.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund med lovforslaget, at reglerne i lov om offentlighed i forvaltningen med undtagelse af § 8 (om egenaces) sættes i kraft for PETs sager om administrative forhold.

Sager om »administrative forhold« omfatter bl.a. personalesager vedrørende ansatte i PET og sager om PETs budgetter og regnskaber.

Derimod er sager vedrørende operative forhold ikke omfattet af begrebet sager om administrative forhold. Det gælder f.eks. sager om PETs samarbejde med udenlandske samarbejdspartnere og konkrete operative sager, herunder sager om personbeskyttelse. Endvidere er bl.a. sager om sikkerhedsgodkendelse ikke omfattet af begrebet sager om administrative forhold.

Efter forslaget vil lov om offentlighed i forvaltningen med undtagelse af § 8 gælde for PETs sager om administrative forhold. Det indebærer på den ene side, at lovens udgangspunkt om ret til aktindsigt vil gælde i forhold til sådanne sager. På den anden side vil bl.a. lovens undtagelser fra retten til aktindsigt også gælde og kunne danne grundlag for afslag på aktindsigt.

Det bemærkes i den forbindelse, at der vil være visse former for oplysninger i sager om PETs administrative forhold, der i almindelighed vil være undtaget fra retten til aktindsigt på grund af hensyn til statens sikkerhed mv., rigets udenrigspolitiske interesser og forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser mv. samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig forfølgning mv., jf. lov om offentlighed i forvaltningen §§ 31-33. Dette omfatter f.eks. oplysninger om udgifter til indkøb af tekniske hjælpemidler til brug for f.eks. PETs aflytninger. Det kan også omfatte oplysninger om godtgørelse og vederlag til f.eks. kilder, der ydes af midler undergivet den særlige revisionsprocedure for PET.

Bestemmelsen i § 8 lov om offentlighed i forvaltningen indeholder en ret til såkaldt egenaces. Ved egenaces forstås en persons ret til at forlange at blive gjort bekendt med oplysninger i dokumenter om den pågældendes egne forhold. Retten til egenaces er begrænset af de undtagelser, der er nævnt i lovens §§ 19-29 og 35, og i det omfang de hensyn, der er nævnt i §§ 31-33, eller hensynet til den pågældende selv eller andre med afgørende vægt taler imod.

Som nævnt indeholder lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) i § 12 en særlig regulering af spørgsmålet om egenaces. Denne bestemmelse, der er begrundet i de særlige hensyn til fortrolighed, som knytter sig til PETs virksomhed, indebærer at fysiske eller juridiske personer som udgangspunkt ikke har ret til indsigt i oplysninger, som PET behandler om vedkommende, eller ret til indsigt i, hvorvidt tjenesten behandler oplysninger om vedkommende. I stedet følger det af § 13, stk. 1, at fysiske eller juridiske personer kan anmode Tilsynet med Efterretningstjenesterne om at undersøge, hvorvidt tjenesten uberettiget behandler oplysninger om den pågældende.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at bestemmelsen om egenaces i § 8 i lov om offentlighed i forvaltningen ikke skal gælde for PETs sager om administrative forhold.

Der henvises i øvrigt til § 2.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til § 2

...

Til nr. 2

Efter den foreslåede bestemmelse fastslås det, at lov om offentlighed i forvaltningen med undtagelse af § 8 (om egenaces) finder anvendelse for sager om PETs administrative forhold med de undtagelser, der i øvrigt følger af lovens kapitel 4 om undtagelser fra retten til aktindsigt.

Sager om »administrative forhold« omfatter bl.a. personalesager vedrørende ansatte i PET og sager om PETs budgetter og regnskaber.

Derimod er sager vedrørende operative forhold ikke omfattet af begrebet sager om administrative forhold. Det gælder f.eks. sager om PETs samarbejde med udenlandske samarbejdspartnere og konkrete operative sager, herunder sager om personbeskyttelse. Endvidere er bl.a. sager om sikkerhedsgodkendelse ikke omfattet af begrebet sager om administrative forhold.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.

...